

NOBEL EKONOMİ ÖDÜLLERİ

İktisat bilimi alanında dünyanın en prestijli ödülü kabul edilen Nobel İktisat ödülü, İsveç Kraliyet Bilimler Akademisi tarafından, 1972 yılında Kenneth J. Arrow'a (Harvard Üniversitesi, ABD) verilmiştir. Arrow, bu ödüle "Genel denge teorisine ve refah teorisine yaptığı temel katkılarından" dolayı layık görülmüştür.

KENNETH J. ARROW - 1972 NOBEL EKONOMİ ÖDÜLÜ

Yaşam Öyküsü: Özellikle İkinci Dünya Savaşı yılları sonrasının önemli iktisatçılarından biri olan Kenneth J. Arrow, 1921 yılında New York kentinde dünyaya geldi. Çocukluğunun ilk yıllarında mali açıdan rahat bir durumda olan ailesi, 1929 Büyük Bunalımı ile zor bir durumda kaldı. Lise sonrasında, kaliteli ve aynı zamanda bedava eğitim veren New York Şehir Koleji'ne gitme şansına sahip oldu. Dönemin verdiği kaygılarla daha belirli ve güvenli bir kariyer olacağı düşüncesi ile lise matematik öğretmenliğini kendine hedef olarak belirleyen Arrow, bu arzusunu gerçekleştirilemedi. Buradan pek de alışılmadık sosyal bilimler anabilim dalında, fakat matematik anadalı ile 1940'da lisans derecesini aldı. Bu alışılmadık durum daha sonrasında ona ilerideki ilgi alanlarını belirlemesi ve o alanlarda katkılar yapması için bir altyapı sağlayacaktı.

Eğitim-Kariyer: Lisans eğitimi sonrası, kabul edildiği Columbia Üniversitesi'nden 1941 yılında matematik alanında yüksek lisans derecesini aldı. O yıl aldığı derslerden matematiksel iktisat dersinin ve dersi veren Harold Hotelling'in de etkisi ile iktisat bölümüne geçti ve sağlanan burs ile birlikte doktora çalışmalarına orada devam etmeyi seçti. 1946 yılında tekrar Columbia Üniversitesi'ne döndü. Bir yıl sonra Chicago Üniversitesi'ndeki Cowles Komisyonu'nda çalışmalarına devam etti. Burada Tjalling Koopmans ve Jacobs Marschak'ın yönetimindeki hevesli genç ekonometrici ve matematikçilerin olduğu ortamın onu çok etkilediği biliniyor. Ayrıca 1948 yazı ve sonraki yıllarda RAND Corporation'daki oyun teorisi ve matematik alanında bazı çalışmalara katılmış olması da bu etkilenmenin bir süreci olarak anılabilir.

Hobileri: Gösteriştense uzak ve mütevazı bir insan olan Arrow'un Çin sanatına, İngiliz tarihine ve Shakespeare'in yapıtlarına olan ilgisi, O'nun entelektüel derinliği hakkında bilgi verir.

İktisat Bilimine Katkıları: 1946-49 dönemi Arrow'un doktora tez konusu arayışındaki önemli bir dönemdir. Öncesinde Tinbergen modelini, ve sonrasında John R. Hicks'in Sermaye ve Değer (Value and Capital, 1939) çalışmasını gözden geçirmeyi ve yeniden şekillendirmeyi düşünen Arrow, sonunda Kolektif Tercihler ve Bireysel Değerler (Social Choice and Individual Values, 1951) başlıklı tezine Albert Hart'in danışmanlığında başladı (Starr, 2008). Ve 1951 yılında Columbia Üniversitesi'nden doktora derecesini aldı. Doktora tezi olarak çalıştığı bu konu ona ileride kendi ismi ile anılan bir teori ve iktisat yazınına birçok katkı sağladı. 1949 yılında ise, 1968'e kadar görev yapacağı Kaliforniya'daki Stanford Üniversitesi'ne vekâleten atandı ve kısa sürede profesörlüğe yükseldi. Kaliforniya'daki ikameti sırasında Berkley Üniversitesi'nden Gerard Debreu ile çalışma fırsatı buldu ve ileride Arrow - Debreu Teoremi olarak anılan çalışmayı oluşturdular (Arrow & Debreu, 1954). Meslek hayatı boyunca birçok Amerikan ve Avrupa üniversitelerinde misafir öğretim üyesi veya araştırmacı olarak bulunan Arrow, bir dönem kendisi gibi sonradan Nobel Ödülü sahibi olan Robert Solow ve James Tobin ile birlikte Başkan J. F. Kennedy'nin Ekonomik Danışma Konseyinde görev yaptı. Doktora danışmanlığını yaptığı John C. Harsanyi, Micheal A. Spence, ve Eric Maskin gibi yine Nobel sahibi olmuş iktisatçıların yetişmesine katkıda bulundu.